

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วังท่าพระ คณะโบราณคดี ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

310 341 กระแสนิยมตะวันตกในศิลปกรรมไทย (Occidentalism in Thai Art)

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

- วิชาเอกบังคับ วิชาเอกบังคับเลือก วิชาเอกเลือก
 วิชาโทบังคับ วิชาโทเลือก วิชาเลือกเสรี

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกสุดา สิงห์ลำพอง

5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 / ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไป

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)

ไม่มี

8. วันเวลา และสถานที่เรียน

วันอังคาร เวลา 09:25-12:05 น. ห้อง บค 508

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

28 พฤศจิกายน 2562

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจในกระแสความนิยมในรูปแบบศิลปะตะวันตกที่ราชสำนักไทยรับเข้ามาในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 (รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว-พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) อันมีผลกระทบต่อการสร้างงานศิลปกรรมในประเทศไทยที่มีหัวข้อที่หลากหลายเพิ่มขึ้นจากแต่เดิมที่จำกัดการสร้างอยู่เฉพาะศิลปกรรมเนื่องในศาสนา ที่สำคัญคือความเข้าใจในตำแหน่งแห่งหนของประเทศไทยภายในเครือข่ายอาณานิคม (colonial networks) ทั้งกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศเจ้าอาณานิคม

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

1. เพื่อให้ นักศึกษาได้ทำความเข้าใจในกระแสความเคลื่อนไหวในศิลปกรรมตะวันตกซึ่งเป็นการปูพื้นฐานให้กับศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย
2. เพื่อให้ นักศึกษาได้ฝึกฝนการเขียนงานวิจัยและเผยแพร่ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ศิลปะออกสู่สังคม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาศิลปกรรมไทย ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะตะวันตก ในช่วงต้นสมัยรัตนโกสินทร์ จนถึงสมัยปัจจุบัน วิเคราะห์รูปแบบ การดัดแปลง โอนถ่าย ตลอดจนมโนทัศน์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่สอดแทรกเข้ามาในการสร้างสรรค์

Thai art influenced by Western art in the early Rattanakosin period until the present. Analysis of the styles, modification, and transfer, as well as social and cultural concepts in the creation of the artworks.

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
45 ชั่วโมง/สัปดาห์	ไม่มี	ไม่มี	90 ชั่วโมง/สัปดาห์

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- วันพุธ เวลา 09:00-12:00 น. ห้อง 513
 - วันพฤหัสบดี เวลา 09:00-12:00 น. ห้อง 513
- หรือตามที่นักศึกษานัดหมาย

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา¹

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- ความมีวินัยในชั้นเรียน
- การยอมรับในความเห็นและความเชื่อที่แตกต่าง

1.2 วิธีการสอนที่จะใช้พัฒนาการเรียนรู้

- สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ผ่านการบรรยายในชั้นเรียน
- ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความมีวินัยในชั้นเรียนจะพูดคุยตกลงกับนักศึกษาในคาบเรียนแรก และจะกระตุ้นเตือนทุกครั้งที่นักศึกษาไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง
- การยอมรับในความเห็นแตกต่างจะสอดแทรกในเนื้อหาการเรียน โดยอาจยกตัวอย่างแนวความคิดหรือข้อสันนิษฐานที่แตกต่างกันของนักวิชาการท่านต่างๆ ว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด

1.3 วิธีการประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมในการเข้าชั้นเรียน ฟังคำบรรยาย ว่าอยู่ในกรอบของข้อตกลงร่วมกันหรือไม่
- สังเกตการทำงานว่ามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายหรือไม่

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

- ทักษะในการวิจัยทางประวัติศาสตร์ศิลปะ
- ความเข้าใจข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลปะ

2.2 วิธีการสอน

- บรรยายประกอบการฉายภาพเคลื่อนไหวและโปรแกรม Power Point มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและสัมมนา

¹ สัญลักษณ์ ● หมายถึง ความรับผิดชอบหลัก สัญลักษณ์ ○ หมายถึง ความรับผิดชอบรอง ไม่มีสัญลักษณ์ หมายถึง ไม่ได้รับผิดชอบ

2.3 วิธีการประเมิน

- เก็บคะแนนจากการทำงานในระหว่างภาคการศึกษา
- เก็บคะแนนจากงานค้นคว้าส่วนบุคคล

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- การคิดวิเคราะห์หรืออย่างเป็นเหตุเป็นผล
- การนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่น
- ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อเป็นทักษะในการวิจัย

3.2 วิธีการสอน

- บรรยายเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะวิธีการและความสำคัญของการวิจัยทางประวัติศาสตร์ศิลปะ
- ฝึกการวิจัยอย่างเป็นระบบ
- ตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาฝึกวิเคราะห์ประเด็นปัญหาอย่างเป็นเหตุเป็นผล

3.3 วิธีการประเมินผล

- ฝึกการทำงานวิจัย โดยเน้นเนื้อหางานค้นคว้าที่มีการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการวิจัย

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ทักษะการทำงานกลุ่ม

4.2 วิธีการสอน

- แทรกประสบการณ์ในการค้นคว้าข้อมูลของอาจารย์
- แนะนำหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในแต่ละสัปดาห์
- ให้นักศึกษาทำงานกลุ่มโดยเน้นการประยุกต์ใช้

4.3 วิธีการประเมินผล

- สังเกตการใช้เวลาว่างนอกชั้นเรียนของนักศึกษา ว่าได้ค้นคว้าหนังสือตามที่แนะนำหรือไม่
- สังเกตวิธีการทำงานกลุ่ม ว่าทุกคนมีส่วนร่วมกับงานที่ได้รับมอบหมายหรือไม่

5. ทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- ทักษะการสื่อสารกับบุคคลอื่น
- ทักษะการค้นคว้าข้อมูลผ่านทางเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.2 วิธีการสอน

- ให้นักศึกษาพูดคุยหรืออภิปรายเป็นกลุ่ม

- มอบหมายงานให้นักศึกษาไปค้นคว้าข้อมูลผ่านทางเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.3 วิธีการประเมิน

- พิจารณาจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ของงานที่มอบหมาย

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1 (2 ธันวาคม 2562)	แนะนำรายวิชาและแนวทางการเรียนการสอน แนะนำแนวคิด, ทฤษฎีและการศึกษาที่ เกี่ยวข้อง, พื้นหลังทางประวัติศาสตร์ และ ความสัมพันธ์ระหว่างไทย, เพื่อนบ้าน และชาติ ตะวันตกที่สำคัญ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
2 (17 ธันวาคม 2562)	ศิลปะในฐานะเครื่องมือการแสวงหาและการ ประกาศอำนาจทางอาณานิคม	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
17 ธันวาคม 2562	วันสุดท้ายของการถอน โดยมีค่าเป็น W (ถึง 24 ก.พ. 2563)			
3 (24 ธันวาคม 2562)	ตำแหน่งแห่งหนของสยามใน World Fairs และการพิพิธภัณฑ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
4 (7 มกราคม 2563)	การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของราชสำนักสยาม: ภาพเหมือน อนุสาวรีย์	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
5 (14 มกราคม 2563)	ภาพถ่ายในสังคมไทย: บทบาทและความหมาย	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
6 (21 มกราคม 2563)	ความเป็นอื่นในงานศิลปะ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
7 (28 มกราคม 2563)	บทบาททางเพศภาวะที่สะท้อนในงานศิลปะ		บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
8 (4 กุมภาพันธ์ 2563)	นักศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง (รายงานกลุ่ม)	3	ค้นคว้าข้อมูลโดยอิสระภายใต้การ แนะนำโดยอาจารย์ผู้สอน	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
9 (11 กุมภาพันธ์ 2563)	สัมมนา	3	อภิปรายผลการค้นคว้าด้วยตัวเอง ในชั้นเรียน	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
10 (18 กุมภาพันธ์ 2563)	ความเป็นเมืองของกรุงเทพมหานคร	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
11 (25 กุมภาพันธ์ 2563)	กระแสน้ำของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติใน งานศิลปะไทยช่วงต้นสมัยใหม่	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
12 (3 มีนาคม 2563)	ผลึกของกระแสนิยมตะวันตกกับงานศิลปะและ ชาตินิยมไทย-ความเป็นไทย	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
13	นักศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง (รายงานเดี่ยว)	3	ค้นคว้าข้อมูลโดยอิสระภายใต้การ	เอกสุตา สิงห์ลำพอง

(10 มีนาคม 2563)			แนะนำโดยอาจารย์ผู้สอน	
14 (17 มีนาคม 2563)	สัมมนา	3	อภิปรายผลการค้นคว้าด้วยตัวเอง ในชั้นเรียน	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
15 (24 มีนาคม 2563)	ความเข้าใจและการรับรู้ในปัจจุบันต่อกระแส นิยมตะวันตกในสังคมไทย	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	เอกสุตา สิงห์ลำพอง
16 (31 มีนาคม 2563)	สอบปลายภาค	3	สอบข้อเขียน	เอกสุตา สิงห์ลำพอง

2.แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมิน
5.1.3.1.1-5.1.3.1.2, 5.1.4.1.1-5.1.4.1.2, 5.1.5.1.1-5.1.5.1.2	คะแนนเก็บระหว่างภาคจากการ ส่งรายงานขนาดสั้น (เดี่ยว)	3-4, 13-14	60 คะแนน (30 x 2)
.51.3.1.5-1.1.3.1.2, .51.4.1.5-1.1.4.1.2, .51.5.1.5-1.1.5.1	นำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน (รายงานกลุ่ม)	8-9	20 คะแนน
5.1.3.1.1-5.1.3.1.2, 5.1.4.1.1-5.1.4.1.2, 5.1.5.1.1-5.1.5.1	สอบปลายภาค	16	20 คะแนน

เกณฑ์การประเมินผล

มีวิธีการให้คะแนน โดยใช้วิธี อิงเกณฑ์ อิงกลุ่ม อื่น ๆ ประเมินจากการปฏิบัติงานภาคสนาม

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

ชาติรี ประภิตนนทการ. *การเมืองและสังคมในศิลปสถาปัตยกรรม สยามสมัย ไทยประยุกต์ ชาตินิยม*.

กรุงเทพฯ: มติชน, 2550.

Aasen, Clarence. *Architecture of Siam: A Cultural History Interpretation*. Oxford: Oxford University Press, 1998.

Apinan Poshyananda. *Modern Art in Thailand*. Singapore: Oxford University Press, 1992.

_____. *Western-Style Paintings and Sculptures in the Thai Royal Court Volume 1-2*. Bangkok: BRH, 1993.

Eksuda Singhalampong. *From Commissions to Commemoration: the re-creation of King Chulalongkorn and his court, and the Thai Monarchy through westernized art and western art collection*. PhD. Thesis, University of Sussex, 2016.

Harrison, Rachel V. and Peter A. Jackson. *The Ambiguous Allure of the West: Traces of the Colonial in Thailand*. Hong Kong: Hong Kong University Press, 2010.

Koompong Noobanjong. *The aesthetics of power: architecture, modernity, and identity from Siam to Thailand*. Bangkok: White Lotus Press, 2013.

Peleggi, Maurizio. *Lords of Things: The Fashioning of the Siamese Monarchy's Modern Image*. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2002.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. *ลัทธิเอาอย่างและโคลนติดล้อ*. พระนคร: กรมศิลปากร, 2506.

วิลเลเฮา ถาวรธนสาร. *ชนชั้นนำไทยกับการรับวัฒนธรรมตะวันตก*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ, 2545.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. *การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ของชนชั้นนำไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2475*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

Bhabha, Homi K. *The location of culture*. First Published 1994. Reprinted. London: Routledge, 2004.

Bourdieu, Pierre. *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*. Translated by Richard Nice. London: Routledge, 2010.

Buruma, Ian and Avishai Margalit. *Occidentalism: The West in the Eyes of its Enemies*. New York: the Penguin Press, 2004.

Herzfeld, Michael. "The Absence Presence: Discourses of Crypto-Colonialism." *South Atlantic Quarterly*, Fall 2002 101(4): 899-926.

Pratt, Mary Louise. *Imperial Eyes: Travel Writing and Transculturation*. London: Routledge, 1992.

Said, Edward W. *Culture and Imperialism*. London: Vintage, 1993.

_____. *Orientalism*. New York: Vintage Books, 1994.

รวมทั้งแนะนำให้ให้นักศึกษาได้อ่านผลงานวิจัยด้านประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก และศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทยที่มีผู้ได้ทำไว้ก่อน และมีกระบวนการค้นคว้ารวมถึงการนำเสนออย่างเป็นระบบ

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

Aldrich, Robert. *The Age of Empires*. London: Thames & Hudson, 2007.

Quilley, Geoffrey. *Empire to Nation: Art, History, and the Visualization of Maritime Britain, 1768-1829*. New Haven and London: Yale University Press, 2011.

งานผังรูปแบบ ฝ่ายอนุรักษ์โบราณสถาน กองโบราณคดี กรมศิลปากร. รายงานการสำรวจโบราณสถานในกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร 2538.

งานวิจัยต่างๆทั้งในวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะสาขาอื่นๆ และบทความข้อเขียนเกี่ยวกับการวิจัยในวารสารต่างๆ ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เช่น วิชาษา อ่าน Art History Art Bulletin, Southeast on Now เป็นต้น

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

1. นักศึกษาประเมินโดยตอบแบบประเมินรายวิชา ซึ่งจะมีคำถามทั้งแบบมาตราประมาณค่าและแบบปลายเปิดเมื่อสิ้นสุดการเรียน

2. ส่งเสริมให้นักศึกษาประเมินการเรียนการสอนและแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาวิชานี้ผ่านระบบทะเบียนและบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่เว็บไซต์ <http://www.reg.su.ac.th/>

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นผ่าน webboard ของคณะ หรือของฝ่ายการศึกษา

3. การปรับปรุงการสอน

สัมมนาการจัดการเรียนการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

พิจารณาโดยคณะกรรมการบริหารภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

5. การดำเนินการทบทวน และการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- ปรับปรุงเนื้อหาวิชาทุกปีการศึกษา